

Toprak mahsulleri vergisi hakkında kanun lâyihası ve Muvakkat encümen mazbatası (1/76)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/1611

15 . V . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reislğine

Toprak mahsulleri vergisi hakkında Maliye vekilliğine hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 14 . V . 1943 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Toprak mahsulleri vergisi mucip sebepler lâyihası

1929 senesinde başhyan dünya iktisadî buhranının memleketimizde ilk ve büyük tesirleri toprak mahsullerinin fiyat düşüklüğünde tezahür etmiş ve köylümüzün bu buhran mucibesinde mâruz bulunduğu büyük tehlikeyi önlemek için köylü kalkınmasına ön plânda yer veren Cumhuriyet, köylü cindeki buğday mahsulünü dünyave iç piyasa fiyatlarının çok üstünde bir fiyatla Devlet hesabına satın almak kararını almakta tereddüt etmemiştir. Bu sıralarda Devlet bütçesinin varidatında üçte bire yakın bir tenakus olmasına rağmen köylümüzün başlıca mahsulü olan buğday fiyatını korumak yolundaki bu kararımızla birlikte diğer mahsullerimizin de fiyatlarını korumak için muhtelif tedbirler alınmış ihracat primleri tesis edilmiştir. Alman kararlardan doğan külfetlerin bir taraftan buğday müstehlikleri olan şehirlilere, bir taraftan da Devlet bütçesine tahmilinde en isabetli yolun bulunduğu şüphe yoktur. Bu gün de zirai mahsullerin Maliyet fiyatlarının çok üstünde bir kıymet iktisabı köylümüzün kalkınması noktasından memnulukla karşılanmakla beraber alınması lâzımgelen müdafaatedbirlerimizin istilzam ettiği büyük külfetlerin bütün millet arasında ahenkli bir tevzii düşünüldüğü sırada maliyet fiyatlarının birkaç misli derecesinde artan toprak mahsullerinden bir vergi alınmasına zaruret görülmüştür.

Su nokta derhal ilâve edilmelidir ki, bu vergi fevkalâde hallerin devamına münhasır olduğu gibi aynen alınacak kısmın da % 8 nispetinde olacaktır. Nakden alınacak vergiler nispeti % 12 olarak tespit edilmiş, şu kadar ki, âtiyen bu maddelerden bir kısmının piyasa fiyatlarında husule gelebilecek değişikliklerden dolayı müstahsil zümrelerden bazısının zarar görmemesi için bu nispetin % 8 haddine kadar tenzili derpiş edilmiştir.

Bu kanun lâyihasıyla toprak mahsullerinden bir vergi almak gayesinin yanında Hükümet mu-bayaalarının talebi arttırmak suretiyle piyasa fiyatlarında müessir olduğu gayri kabili inkâr bulunduğu gibi millî korunma kanununa hükümlerine istinaden ittihaz edilen kararla muhtelif zamanlarda el konan bazı mahsullerin mübayaa ve tahminlerinde mârouz kalman zorluklar ve müstahsillerin şikâyetleri de gözönünde bulundurularak piyasada. Hükümet ihtiyaçlarına ait talepleri mümkün mertebe azaltmak ve aynı zamanda tahmin sisteminden ziyade ölçü esasına yer vermek suretiyle ve ofisle birlikte teşkilâtı daha geniş ve müesses bulunan Maliye teşkilâtı vasıtasıyla vergi olarak mahsulün muayyen bir kısmını almak esasının daha verimli olacağı düşünülmüştür.

Filhakika alelümüm hububat ve bakliyat aynen alınacak ve ordu ve resmî daireler ihtiyaclarına sarfedilmekle beraber ihtiyaktan fazla kalacak miktarlarla indelhace nâzım satış suretiyle piyasada gıda maddelerinin mühim bir kısmını teşkil eden hububat ve bakliyat fiyatlarında vukuu muhtemel yükselişlerin önüne geçmek imkânı da mümkün mertebe temin edilmiş bulunacaktır.

Bir taraftan hububat ve bakliyat aynı bir vergiye tabi tutulurken bunların haricinde kalan bir kısım yağlı çekirdeklerle (ayçiçeği, keten ve kendir tohumu gibi) kuru üzüm, kuru incir, fındık, tütün, pamuk, ipek kozası gibi belli başlı ihraç maddelerini de vergiye tabi tutmak zaruri görülmüştür.

Ancak ihraçat vergisine tabi olan bu maddelerin ihraçat vergilerinde 4226 numaralı kanunun verdiği salâhiyete istinaden tenzilât yapılmak imkânı mevcut olduğundan mükerrer teklifin mahzurları bertaraf edilebilecektir.

vergide umumiyet prensibinin temini bu suretle kabil olacağı gibi ziraat mahsullerinden herhangi birisinin teklif harici bırakılması halinde ziraat faaliyetinin o cihete kayması temayülünü de bertaraf etmek esası düşünülmüştür.

Bu suretle vergiye tabi tutulan hububat ve bakliyat ve kuru meyveler kanuna bağlı bir numaralı cetvelde gösterilmek suretiyle bunun haricinde kalan alelümüm ziraat mahsulleri vergi dışında bırakılmıştır. Bundan başka hususi istisnalar derpiş edilmiş ve kanunun 2 nci maddesine bu hususta hükümler konulmuştur.

Bütün mahsullerin aynen alınıp muhafazası imkânı mevcut olmadığı gibi aynen alınacak bütün mahsullerin de ölçü esasına istinat ettirilmesi mümkün olmayacağından her mahsulün istihsal tarzına ve kısa veya uzun müddet muhafazası mümkün olup olmadıklarına göre bir kısım mahsullerde ölçü esasının yanında kontrole tabi beyan esasına da yer verilmiş ve miktarları bu suretle tesbit edilecek mahsullerden bir kısmının vergilerinin aynen, diğerlerinin nakden alınması düşünülmüş ve kanuna bunları göstermek üzere 2 numaralı cetvel eklenmiştir.

Bu verginin tarh ve cibayetinde müstahsili sıkmıyacak ve müstahsilin hakkını koruyacak şekillerde lâyhaya hükümler vazedilmiştir.

Muvakkat encümen mazbatası

T. B. M. M.

Muvakkat encümeni

Esas No. 1/86

Karar No. 3

1. VI. 1943

Yüksek Reisliğe

Toprak mahsulleri vergisi hakkında Maliye vekâletince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 14. V. 1943 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının Adliye, Bütçe, Dahiliye, Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Ziraat encümenlerinden müteşekkıl Muvakkat bir encümünde tetkiki Umumi Heyetin 21. V. 1943 tarihli celsesinde karar altına alınması üzerine bu karara tevfikân toplanan Encümenimiz adı geçen kanun lâyihasını Maliye ve Ziraat vekillerinin huzuriyle tetkik ve müzakere eylemiştir.

Heyeti umumiyesi itibariyle mütalâa edildiği

takdirde, lâyihanın, bir taraftan eihan harbi muvacehesinde alınması lâzımgelen müdafaa tedbirlerinin istilzam eylediği büyük külfetleri karşılamak ve diğer taraftan bu yeni verginin köylü ve çiftçi kalkınmasına herhangi bir engel teşkil etmemek ve bilhassa tarh, tahsil ve cibayet usullerinde mükelleflere en geniş kolaylıkları göstermek gibi iki esaslı mülâhazadan mülhem olduğu görülür. Filvaki toprak mahsulleri üzerinde ancak yurd müdafaasının zaruri kıldığı nispette ve fevkalâde hallerin devamına munhasır olmak üzere tamamiyle istisnai mahiyet-

te bir vergi tesis edilmiş olmasının sebebi budur. Eneümenimizde yapılan tetkik ve müzakerelerde de aynı iki esas: müdafaa tedbirlerinden doğan büyük külfetlerin millet efradı arasında ahenkli ve âdilâne tevzii ve müstahsilin bu yüzden maksadı aşan herhangi bir tazyik ve zorluğa mâruz kalmaması, mesaimizin başlıca hedefini teşkil etmiştir. Bu hususta Hükümet tarafından tam bir müzaherete nail olduğumuzu lâyhada yapılan bütün tadillerde Hükümetle tam bir mutabakat halinde bulunduğumuzu zikretmeği borç biliriz.

Vergiye tabi olan hububat, bakliyat ve diğer toprak mahsullerinin neveleri 1 numaralı cetvelde gösterilmiştir. Bu maddelerin tesbitinde vergide umumiyet prensibinin temini ve aynı zamanda zirai mahsulâtta herhangi birinin teklif haricinde bırakılması halinde ziraat faaliyetinin o sahaya kayması temayülünü önlemek düşüncesinin âmîl olduğu anlaşılmaktadır. Bu itibarla gerek umumiyet esasının mahfuz tutulması ve gerek verginin âdilâne bir tarzda tevzii bakımından zeytin ve narinciye mahsullerinin de vergi mevzuuna alınarak cetvelde o yolda tadilat icrası ittifakla karar altına alınmıştır. Şu hale göre birinci maddede zikredilen ipek kozası ve 1 numaralı cetvelde gösterilen maddelerden gayri bilûmun ziraat mahsulleri vergi dışında kaldığından bunların ayrıca beyan ve tâdadına lüzum olmadığı âşikârdır. Vergi mevzuuna dâhil olmakla beraber gerek munhasıran zâtî ihtiyaçlara tahsis edilmiş olmaları ve gerek ekildikleri saha itibarıyla vergiden istisna edilen mahsuller ikinci maddede sayılmıştır.

Bu istisnalar meyanında bir de, asgari maaş haddine tekabül eden umumî bir istisnanın ithali, verginin tarh, ve tahsil ve cibayetinde tevhit edeceği büyük mikyastaki müşküllerden sarfınazar, bunları önlemek için alınacak tedbirlerin ölçme ve tahmin esaslarında lüzumlu kılacağı değişikliklerin binnetice mükellefler aleyhine daha umumî mahiyette bazı takyidatın vazına mahal vereceği bu bapta cereyan eden müzakereler neticesinden anlaşılmiş olduğundan bu yolda bir istisna tesisine mahal görülmemiştir. Verginin, kanun mevzuuna giren mahsullerin idrak zamanındaki sahibinden alınması ve arazi veya ipek kozaları zilyedinin kanunun tatbikatında mahsulün sahibi

sayılması üçüncü maddede tesbit edilen bir esastır. İştirakli icaplarda mal sahibi ile kiracının mahsulden aldıkları hisseler nispetinde vergi ile mükellef olacakları aynı maddenin üçüncü fıkrasında yazılıdır. Borçlar kanununun 270 nci maddesinin ikinci fıkrasında derpiş edilen iştirakli icarlara ait olan bu hükmün âdi icar akitlerine şâmil olmadığı ve bu gibi akitlerde birinci ve ikinci fıkra hükümlerinin câri olacağı derkârdır. Ancak memleketimizin muhtelif mntakalarında tatbik edilmekte olan icar ve iştirak şekillerinden herhangi birinin hariç kalmaması için «İştirakli işletme» ve «Ortak» kelimelerinin metne ilâvesi ve bu suretle hâsil olabilecek her türlü tereddütlerin izalesi tercihe şâyan görülmüştür.

Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde ihtiyar meclisleri her mahsul yılı, Maliye vekâletince istihsal mntakalarına ve mahsul nevelerine göre tâyin edilecek zamanlarda mahalle ve köylerdeki her nevi istihsal yerleriyle burardan alınacağı umulan mahsul miktarı hakkındaki malûmatı mükelleflerin beyanına müsteniden hazırlık cetvellerine kaydetmeleri altıncı maddenin hükmü iktizasındadır. Mükelleflerin bizzat bulunmamaları halinde onların nam ve hesabına hareket eden kimselerin beyanda bulunmaları ve belediye ile ihtiyar meclislerinin sadece istihsal yerleri hakkındaki beyanların doğruluğunu araştırmalarını ve bildirilmeyen veya gizli kalanları cetvelde göstermeğe mecbur olmaları, beyanlar hakkındaki kontrolün ise ölçme kolları tarafından yapılması maksada uygun görüldüğünden altıncı madde bu esaslar dahilinde yeni baştan tanzim edilmiştir.

Vergiye tabi mahsul miktarlarının tâyin ve tesbitinde ölçme esasına dayanılması verginin hakiki miktarını tâyinde en emin bir yol olduğu her türlü izahtan vâreste bir keyfiyettir. Ancak, ölçme usulünün bütün mahsullere teşmîli mümkün olamayacağından bunun imkân buldukça tatbiki iltizam edilerek darının ölçü ile alınması ve icabında çeltikte olduğu gibi mısırın da ölçme suretiyle tesbiti için Maliye vekâletine salâhiyet tanınması muvafık görülmüştür. Binaenaleyh vergiye tabi mahsul miktarlarının mısır ve çeltikten gayri hububatta ölçme suretiyle diğerlerinde mükelleflerin kontrolüne tabi tutulacak beyan üzerine tesbiti icabetmektedir. Buna göre, ölçme kolları, mahalle ve köy-

lerdeki mükelleflerin fiilen elde etmiş oldukları mahsulleri, harman yerlerinde ölçmek suretiyle tesbit ederler. Miktarları beyan ile taayyün eden mahsullerde ise tahmin kolları mahsulün idrakinden önce bölgeleri içindeki mahalle ve köylerde tarla, bahçe, sergi ve böcekhaneleri gezerek mükelleflerin fiilen elde edebilecekleri mahsullerin miktarını tahmin ederek mükellefler tarafından yapılmış olan beyanları tetkikten geçirmiş olacaktırlar.

Tahmin kolunun işe başlayacağı tarihin mahalle ve köylerde münasip vasıtalarla ilân edilmesi alâkalıların hazır bulunmalarını temin edeceğinden 11 nei maddeye bu yolda bir kayıt ilâvesine ve mükellefin tesbit işi esnasında hazır bulunmaması halinde ölçme ve tahmin neticelerinin kendi namına hareket eden kimseye imza mukabilinde bir ihbarname ile tebliğ edilmesi ve böyle bir kimse de bulunmaz ise ihbarnamenin sahibine verilmek üzere şehir ve kasabalarda belediyenin mahalle işleriyle tavzif ettiği kimseye, köylerde muhtara veya ihtiyar meclisine bırakılmasına dair 12 nei maddeye bir fıkra eklenmesine ittifakla karar verilmiştir. Burada, mükellef namına hareket edenden maksat, onun işinde kullandığı adamlar veya birlikte ikamet eylediği ailesi efradı veyahut da bu işle tavzif ettiği herhangi bir şahıstır

Miktarları ölçülerek tesbit edilecek olan mahsuller için her sene nerelerde harman ve yığın yapılacağını mükellef bizzat tâyin eder. Bu mahsullerin ölçülünceye kadar başka yerlere taşınmaması zaruridir. Ancak ölçme memurunun vaktinde gelmemesi dolayısıyla mükellefin herhangi bir zarara duçar olmamasını ve işini geciktirmemesini temin için harman kalkacak vaziyete geldikten sonra müstahsil tarafından ihtiyar meclisine vâkı müracaat tarihinden itibaren üç gün içinde ölçme kolunun gelmemesi halinde, harmanın ölçme memuru, muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından birinin huzuriyle ölçüleceği kabul edilmekle beraber bunlardan hiç birinin de dâvete icabet etmemesi ihtimali de derpiş edilerek, bu gibi hallerde, mükellefin varidat dairesine yazı ile vukubulacak müracaat tarihinden itibaren iki gün zarfında bir netice elde edememesi halinde harmanını bizzat ölçmesi salâhiyeti tanınmış ve ayrıca sel veya su baskını tehlikesinin katı olarak belirmesi halinde ise mahsulün ölçülmeden ön-

ce ihtiyar meclisine veya ölçme memuruna bildirilmek şartile kaldırılması imkânı nazara alınmıştır.

Hükümet lâyihasında, vergi nispeti, aynen alınacak vergilerde % 8, nakden alınacaklarda % 12 olarak tesbit edilmiştir. Maliye vekili tarafından Encümenimizde verilen izahata göre nispetler arasında böyle bir fark ihdas edilmiş olmasının sebebi Millî korunma kanununa müsteniden muayyen bir bedel mukabilinde mubayaa edilmiş olan mahsuller ile mecburi mubayaa tabi tutulmayan mahsuller arasında bu bakımdan hâsıl olan mütefavit muamolenin toprak mahsulleri vergisindeki inikâslarını izaleye mâtuf olduğu anlaşıldığından Hükümetçe muayyen bedel mukabilinde alınan mahsul nevelerinin değişebileceği ve binaenaleyh % 12 nispetine tabi bir mahsulün böyle bir değişime halinde % 8 e veya bunun makûsu olarak % 8 nispetine tabi olanların % 12 ye çıkabileceği keyfiyeti de mülâhaza edilerek maddenin bütün bu ihtimalleri ihata edebilecek bir şekilde yazılması maksada daha uygun görülmüştür. Esasen vergi nispeti % 12 olan mahsullerin piyasa fiyatlarında husule gelebilecek değişikliklerden dolayı bazı müstahsil zümrelerinin himayesi lüzumu belirmediği takdirde bu nispetin % 8 haddine indirilmesi hakkındaki fıkra aynen muhafaza edilmiş olduğundan Hükümet dilediği anda bu salâhiyeti kullanabilecek vaziyettedir.

Encümenimizin, üzerinde ehemmiyetle durduğu hususlardan biri de, lâyihamın aynen ödenecek vergilerin teslimine taallük eden 19 neu maddesi olmuştur. Müstahsile bu bakımdan her türlü kolaylıkların gösterilmesi hususunda Hükümetle tam bir mutabakat halinde olan encümenimiz her köyde bir muvakkat ambar tesisini ve teslim yerlerinin her köy için imkân nispetinde yakın ve elverişli yerlerde olmak üzere tesbitini bu yolda ittihaz edilecek en esaslı tedbirler cümlesinden telâkki etmektedir. 19 neu maddenin yeni şekline göre, mükellefler aynen ödemeğe mecbur oldukları vergilerden miktarları ölçülerek tesbit edilen mahsulleri, en geç, ölçmeği takibeden gün içinde muvakkat köy ambarlarına, miktarları beyan üzerine tesbit edilen bahsullerde, mahsulün nevi itibariyle vilâyet idare heyetlerince tâyin edilecek tarihlere teslim yerlerine kendi vasıtalarıyla teslim etmeğe mecburdurlar. Vilâyet idare heyetleri-

nin, icabında, kaza itibariyle ayrı ayrı müddetler tesbit edebileceği derkâr olduğundan bu bapta mahallinden mütalâa alması tabiidir. Mükellefler, muvakkat köy ambarına vergi olarak teslim ettikleri miktarları bu ambarlara teslim tarihinden itibaren iki ay içinde sahip oldukları veya hariçten tedarik ettikleri vasıtalarla teslim yerlerine götürmeğe mecburdurlar. Mükellef, vergisini köy ambarına teslimden ise doğrudan doğruya teslim yerine götürmeği tercih ettiği takdirde müddete riayet şartıyla bu yolu ihtiyar edebilir. Bu maddenin müzakeresi sırasında teslim yerlerinin imkân nispetinde çoğaltılması, malını getiren müstahsilin bekletilmeksizin tesellüm muamelesinin derhal ierasi ve geçikmeğe sebep olan memurların cezalandırılması hakkında izhar edilen temenni Maliye vekâletince de yerinde görülerek talimatnameye bu hususta vazih ve şumullü hükümlerin derecedileceği ifade ve beyan edilmiş olduğundan maddeye ayrıca bir hüküm ilâvesine mahal görülmemiştir. 19 neu maddenin, mükelleflerin vergilerini teslim edinceye kadar vergisi aynen alınacak mahsulleri herhangi bir hakiki veya hükmi şahsa temlik veya terhin ve başka yerlere nakledemeyecekleri hakkındaki sonuncu fıkrası tatbikatta görülmüş olan türlü mahzurlara yer vermemek ve esasen verginin cibayeti için kanunda kâfi müeyyedeler mevcut olduğu mülâhazasıyla yedi muhalif reyeye karşı ekseriyetle tayyına karar verilmiş ve bu memnuiyetin müeyyedesini olan 28 nei maddenin mevzuu kalmadığından lâyihadan çıkarılmıştır. Bütün mahsullerin aynen alınıp muhafazası imkânı mevcut olmadığı gibi bazıların muhafazasında ratlanan güçlükler bunlara ait vergilerin nakten tahsil olunmasını istilzam etmektedir. Ancak resmî daire ve müesseseler tarafından istihlâki veya ordu ihtiyaçlarına tahsisi mümkün olan bir kısım mahsullerin gerek bu itibarla ve gerek arz ettikleri hususiyet bakımından vergisi aynen alınacak mahsullere ait cetvele geçirilmesine reylerin ekseriyetiyle karar verilmiştir. Müeyyedelerden bâhis olan altıncı fasıl hükümleri verginin tarh ve tahsilinde herhangi bir aksaklığa meydan vermiyecek mahiyette olduğundan bazı ibare tasrihiyle kabul edilmiştir.

Beyanın kontrolü suretiyle yapılan tahmin-

lerde mükellefe itiraz hakkı tanıyan ve ilk tahminlerin ikinci bir tetkikten geçmesine imkân veren 30 neu madde hükümleri yerindedir. Ancak tahmin esnasında hazır bulunmayan mükelleflerin itiraz haklarını selbetmemek düşüncesiyle her mahalle ve köyde ilk tahminin yapıldığı tarihten itibaren beş gün içinde şehir ve kasabalarda belediyelere, köylerde ihtiyar meclislerine itirazda bulunabileceklerini ve yapılan itirazların ilk tahminin ierasından en geç 15 gün içinde tetkik edileceği ve bu müddet içinde tetkik edilmeyen itirazların şehir ve kasabalarda belediyelere, köylerde ihtiyar meclislerince bir karara bağlanacağı 30 neu maddeye ilâveten derecedilmiştir.

Lâyihanın diğer maddelerinde yapılan değişiklikler ifade ve ibare tashihlerinden ibarettir.

Vergiye tabi olan bazı toprak mahsullerinin bir kısım cenup vilâyetlerinde idrâk zamanı gelmiş olduğundan lâyihanın müstacelen müzakeresi hususu Umumi Heyetin yüce tasdikına arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Muvakkat En. Reisi	M. M.	Kâtip
Mardin	Zonguldak	Giresun
R. Erten	Ş. Devrin	N. Osten
Amasya	Antalya	Aydın
A. K. Yiğitoğlu	N. E. Sumer	A. Menderes
Bilecik	Burdur	Çankırı
Y. S. Uzay	Ş. Engineri	A. Inan
Çorum	Denizli	Denizli
N. Atalay	E. A. Tokad	N. Küçükca
Diyarbakır	Eskişehir	Gazianteb
K. Şedele	İ. Özdamar	C. S. Barlas
Hatay	İçel	İzmir
Gl. E. Durukan	Ş. Tugay	E. Uran
Kastamonu	Konya	Kocaeli
H. Çelen	S. Çumralı	S. Yargı
Kırklareli	Malatya	Matalya
Z. Akin	O. Taner	M. N. Zıpcı
Manisa	Niğde	Rize
H. Sarhan	R. Dobunay	T. B. Baltı
Seyhan	Siird	Tokad
C. Oral	S. Tuncay	G. Pekel
Trabzon	Trabzon	Yozgad
F. A. Barutçu	T. Göksel	A. Sungur
Zonguldak		
R. Vardar		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Toprak mahsulleri vergisi kanunu lâiyhası

Birinci fasıl

Verginin mevzuu ve istisnaları

MADDE 1. — Türkiye'de yetiştirilen ve bağlı 1 numaralı cetvelde yazılı bulunan toprak mahsulleri ile ipek kozası bu kanunda yazılı esaslara göre toprak mahsulleri vergisine tabidir.

MADDE 2. — Aşağıda yazılı mahsuller bu vergiden müstesnadır:

A) Şehir ve kasabalarla köylerde bulunan ve bina vergisi tatbikatında bina mütemmimâtından sayılan avlu ve bahçelerde yetiştirilen mahsuller;

B) Bahçe ve bağlarda zatî ihtiyaçlar için yetiştirilen mahsuller;

C) Umumî, mülhak, hususi bütçelerle idare edilen daire, teşekkül ve müesseseler ile belediyelere ait olup ziraatin ıslahı ve gelişmesi için kurulan tohum istasyonlarında, nümune fidanlıklarında, meyvalıklarda, nümune tarla ve çiftlikleri ile bara ve üretme çiftlikleri ve kombinalar işletmelerinde yetiştirilen mahsuller;

D) Umumî menfaatlere hâdim cemiyetlerin, okulların ve hastanelerin munhasıran kendi ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere yetiştirdikleri mahsuller;

E) İş esası üzerine kurulmuş olan ceza ve ıslahevlerinde çalıştırılan mahkûmların yetiştirdikleri mahsuller.

İkinci fasıl

Mükellef ve teklif yeri

MADDE 3. — Toprak mahsulleri vergisi vergiye tabi mahsullerin idrak zamanındaki sahibinden alınır.

Arazinin maliki, intifa hakkı varsa müteneffi, veya araziye malik gibi kullanan, kiraya verilmiş arazi için kiracı mahsulün sahibi sayılır.

İştirakli icarlarda, mal sahibi ile kiracı mahsulden aldıkları hisseler nispetinde vergi ile mükelleftirler. Ancak vergi, işletmeyi idare edenden alınır. Şu kadar ki verginin ödenmesinden mal sahibi ile kiracı müteselsilen mesuldürler.

MADDE 4. — Toprak mahsulleri vergisi mahsulün elde edildiği kaza varidat dairesince tarholunur.

Üçüncü fasıl

Verginin matrahı ve matrahın tâyini

MADDE 5. — Verginin matrahı aşağıdaki esaslara göre tâyin olunan mahsul miktarı veya kıymetidir.

MADDE 6. — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri; her mahsul yılı Maliye vekâletince istihsal miktarlarına ve mahsul nevelerine göre tâyin edilecek zamanlarda mahalle ve köylerdeki her nevi istihsal yerleri ile buralardan alınacağı umulan mahsul miktarı hakkındaki malûmatı, mükelleflerin beyanına müsteniden hazırlık cetvellerine kaydederler. Belediyeler ile muhtar ve ihtiyar meclisleri bu beyanların doğruluğunu araştırmaya, yanlış beyanda bulunanlarla hiç beyanda bulunmamış olanların isimlerini ve gizledikleri malûmatı cetvele dercetmeğe mecburdurlar.

MADDE 7. — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri hazırlık cetvellerinin bir suretini ahkoyarak aşmı resmî mühür ve imzalarıyla tasdik edip 6 ncı maddede yazılı müddetleri takip eden bir hafta içinde bağlı oldukları varidat dairesine makbuz mukabilinde teslim ederler.

MADDE 8. — Vergiye tabi mahsul miktarları, mısır, darı ve çeltikten gayri hububatta ölçme suretiyle ve diğerlerinde mükelleflerin kontrole tabi tutulacak beyanı üzerine tesbit olunur. İcabında çeltik mahsulünün miktarını ölçme suretiyle tesbit ettirmeye Maliye vekili mesumdur.

Ölçülecek mahsuller için, zaruret görülen yerlerde, 1782 sayılı ölçüler kanunu hükümleri ile mukayyet olmaksızın, kilo istiap miktarları tesbit edilecek hacim ölçülerinin kullanılması caizdir.

MADDE 9. — Miktarları ölçülerek tesbit edilecek olan mahsuller için her sene harman zamanından evvel harman ve yığınların bu-

lunduğu yerleri ihtiyar heyetleri beyan etmeğe mecburdurlar.

Bu yerlerden başka yerlerde harman ve yığın yapılması yasaktır.

MADDE 10. — Ölçme kolları mahalle ve köylerdeki mükelleflerin fiilen elde etmiş oldukları mahsulleri harman yerlerinde ölçmek suretiyle tesbit ederler.

9 ncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlerin mahsulleri buldukları yerde ölçülür.

MADDE 11. — Miktarları beyan ile tesbit edilecek mahsuller için, tahmin kolları mahsülün idrakinden evvel bölgeleri içindeki mahalle ve köylerde tarla, bahçe, sergi ve böcekhaneleri gezerek mükelleflerin fiilen elde edebilecekleri mahsullerin miktarını tahmin etmek suretiyle hazırlık cetvellerindeki beyanları kontrol ederler.

MADDE 12. — Ölçme ve tahmin neticeleri, tesbit işi esnasında hazır bulunan mükellefe veya adamına imza mukabilinde bir ihbarname ile derhal tebliğ edilir.

MADDE 13. — Ölçülecek mahsullerin ölçülünceye kadar muayyen harman ve yığın yerlerinden başka yerlere taşınması yasaktır.

Harman kalkacak vaziyete geldikten sonra, müstahsil ihtiyar meclisine harmanın hazır olduğunu bildirir. Bu ihbardan itibaren üç gün içinde ölçme kolu gelip harmanı ölçmediği takdirde, harman muhtar ve ihtiyar meclisi tarafından ölçülür.

MADDE 14. — Ölçme kolları mahallin en büyük malmemurunun inhası üzerine mahallî mülkiye âmiri tarafından tâyin edilen bir ölçme memuru ile şehir ve kasabalarda belediyelerin mahalle işleriyle tanzim ettikleri zattan ve köylerde muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından birinden müteşekkildir.

Tahmin kolları mahallin en büyük malmemurunun inhası üzerine mahallî mülkiye âmiri tarafından tâyin edilen bir memur, ziraat odaları, yoksa vilâyet ve kaza merkezi belediye encümenleri tarafından, ziraat erbabı arasından seçilen bir âza ile şehir ve kasabalarda belediyenin mahalle işleriyle tanzim ettiği zattan, köylerde muhtar veya ihtiyar meclisi âza-

sından birinden müteşekkildir.

Her kazada, kazanın büyüklüğüne, ehemmiyetine, köy ve mahalle sayısına göre müteaddit ölçme ve tahmin kolu kurulur.

MADDE 15. — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtarlar ve ihtiyar meclisleri vergiye tabi mahsullerin yetiştirdiği yerleri ölçme memurları ile tahmin kollarına göstermeğe ve bunların istedikleri lüzumlu malûmatı vermeğe mecburdurlar.

MADDE 16. — Bu fasılda yazılı hükümler, Afyon, pancar ve tütün mahsulleri hakkında tatbik edilmez.

Dördüncü fasıl

Verginin nispeti

MADDE 17. — Verginin nispeti aynen alınacak vergilerde % 8, nakden alınacaklarda % 12 dir.

Hükümetçe görülecek lüzum üzerine nakden alınacak vergiler İcra Vekilleri Heyeti kararı ile % 8 e kadar indirilebilir.

Beşinci fasıl

Verginin tarh ve tahsili

MADDE 18. — Bağlı iki numaralı cetvelde yazılı mahsullerin vergisi aynen, diğerlerinin vergisi nakden tahsil olunur.

MADDE 19. — Mükellefler aynen ödemeğe mecbur oldukları vergilerini, miktarları ölçülerek tesbit edilen mahsullerde ölçme tarihinden itibaren bir ay içinde, beyan ile tesbit edilenlerde mahsülün nev'i itibariyle idare heyetlerince tâyin edilecek tarihlerde kendi vasıtaları ile teslim etmeğe mecburdurlar. Lüzum görüldüğü takdirde teslim müddetlerini uzatmağa ve teslim yerleri aynı köyde ise derhal teslim davet etmeğe Maliye vekili mezdur.

Teslim yerleri 12 nci madde mucibince mükellefe verilen ihbarnamede gösterilir. Şu kadar ki, vergisi az olan mükelleflere ait vergi borçları ölçme esnasında alınarak köy ihtiyar meclislerine tevdi olunabilir. Bu mahsulleri muhtar ve ihtiyar meclisleri müddeti içinde teslim yerlerine göndermeğe mecburdurlar.

Teslim yeri mahsulün toplandığı köy veya kasabadan 25 kilometreden fazla mesafede bulunduğu takdirde fazlası için kilometre başına kiloda iki para hesabıyla nakliye ücreti verilir.

Mükellefler bu maddede yazılı vergilerini teslim edinceye kadar vergisi aynen alacak mahsülleri herhangi bir hakkiki veya hükmi şahsa satamazlar, bağışlayamazlar, temlik ve terhin edemezler ve başka yerlere nakledemezler.

MADDE 20. — Vilâyet ve kaza merkezlerinde belediye meclisleri her sene vergileri nakten alınacak mahsullerin vasati râyiç fiyatlarını takdir ederler. Belediye meclisi toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda bu fiyatlar belediye encümenlerince takdir edilir.

Borsada kayıtlı mahsuller için takdir edilecek fiyatlar borsa vasati fiyatlarının % 95 den aşağı olamaz. Borsa bulunmayan istihsal yerlerinde en yakın yerdeki borsa fiyatlarının % 95 i esas tutulur ve oraya kadar olan nakliye masrafları mahallî belediyelerce takdir olunarak bunlardan düşülür.

MADDE 21. — Varidat daireleri tahmin neticelerinin kendilerine tevdiinden itibaren bir ay içinde 20 nci madde mucibince takdir edilen râyiç fiyatlar üzerinden mükelleflerin vergilerini hesap ve tekâlif cetvellerini köy ve mahallelerin münasip yerlerine astırmak suretiyle ilân ederler.

MADDE 22. — Nakten alınacak vergi, zamanları mahallî icaplara göre Maliye vekâletince tâyin edilecek iki müsavi taksitte tahsil olunur.

MADDE 23. — Aşağıda yazılı mahsuller, hususi tarh ve tahsil hükümlerine tabidir.

a) Toprak mahsulleri ofisi ve Türkiye şeker fabrikaları Türk Anonim şirketi, satın aldıkları afyon ve pancar mahsullerine ait vergileri mustahsillara ödeme yaptıkları sırada bunların alacaklarından kesmek suretiyle tahsil ederler.

b) Tütün mahsulüne ait vergi, tütün satıldıkça satış bedeli üzerinden hesap edilerek 3437 sayılı tütün inhisarı kanununun 58 nci maddesinin 2 numaralı bendine tevfiikan ve inhisarlar idaresinin alacakları ile birlikte, bu idare tarafından tahsil olunur.

Yukarıki fıkralar mucibince her ay tevkif ve

tahsil olunan vergiler ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar mal dairelerine yatırılır.

Altıncı fasıl

Müeyyideler

MADDE 24. — 6 ncı maddede yazılı istihsal yerleri hakkındaki malûmatı beyan etmedikleri veya eksik beyan ettikleri ölçme ve beyan kontrolü esnasında anlaşılan mükelleflerin beyan harici kalan istihsal yerlerine isabet eden vergileri % 20 zam ile tarh olunur.

MADDE 25. — a) muayyen yerlerden başka yerlerde harman ve yığın edilen mahsullere ait vergiler % 50;

b) Ölçülmeden evvel harman ve yığın yerlerinden kaldırılan mahsullere ait vergiler bir kat;

zam ile tarhedilir.

« b » fıkrasında yazılı mahsullerin miktarı, mükellefin hazırlık cetvelindeki beyanı ve bulunduğu köy veya mahallenin vasati istihsal miktarı gözönünde tutularak, ölçme kolları tarafından takdir ve 12 nci madde mucibince mükellefe tebliğ edilir.

MADDE 26. — Zamanında teslim edilmeyen aynı vergiler % 25 zam ile tahsil olunur.

Bu verginin aslı ile zamlarının tamamı veya bir kısmı aynen tahsil olunamadığı takdirde, ödenmemiş olan kısım, belediyelerce tâyin edilecek rayiçler üzerinden iki kat fazlasıyla nakden alınır.

Taksit müddetleri içinde ödenmeyen nakdi vergi borçları % 10 zam ile tahsil olunur.

MADDE 27. — 23 ncü maddede yazılı vergileri tevkif ve tahsil etmeyen veya tahsil ettikleri vergileri vaktinde mal sandığına yatırmayan müessese ve idarelerden bu vergiler % 10 zam, ile tahsil olunur.

Müessese ve idareler bu zamlardan dolayı mükelleflere rücu edemezler.

MADDE 28. — 19 ncü maddenin son fıkrası hükmüne muhalif olarak satılan, başkalarına temlik veya terhin edilen bağışlanan ve başka yerlere nakledilen mahsuller nerede ve her kimin elinde bulunursa bulunsun müsadere edilir ve zikri geçen yasağa riayet etmeyenlerle bu gibi mahsulleri satın alan, başka yerlere nak-

leden bunların kendilerine temlik edilmesini ve bağışlanmasını kabul edenler hakkında Milli korunma kanununun 55 nci maddesi hükümleri tatbik olunur.

MADDE 29. — Vaktinde ödenmeyen vergi borçları hakkında tahsili emval kanunu tatbik olunur.

Yedinci fasıl

Kanun yolları

MADDE 30. — 11 nci madde mucibince beyanı kontrol suretiyle tahmin edilen mahsul miktarları mükelleflerin beyanından fazla olduğu takdirde, mükellefler aradaki farka itiraz edebilirler. Bu itirazlar tahmin esasında tahmin kolu tarafından derhal tespit edilir.

İtiraz, mükellefin tabi olduğu kaza dahilindeki diğer bir tahmin kolu tarafından tetkik edilerek yeni bir tahmin yapılır. İkinci tahmin kolunun kararı katidir.

İkinci tahmin neticeleri itiraz tetkiklerinin bitmesini takip eden iki gün içinde alâkalı vâridat dairesine bildirilir.

MADDE 31. — Mükellefler 24 nci maddede ve 25 nci maddenin « a » fıkrasına göre tarhedilen zamlarla 25 nci maddenin « b » fıkrası mucibince yapılan tarhiyata, ihbarnamenin tebliğinden itibaren on beş gün içinde itiraz edebilirler.

Bu itirazlar 3692 numaralı kanuna göre kurulmuş olan itiraz komisyonları tarafından tetkik edilerek en geç iki ay zarfında karara bağlanır.

İtiraz komisyonlarının kararı katidir.

Maddi hatalar aynı kanunun hükümleri dairesinde düzeltilir.

MADDE 32. — İtiraz, ödeme zamanı gelmiş olan vergi asılları ile zamların tahsilini durdurmaz.

MADDE 33. — a) Ölçme kolları tarafından tesbit edilen mahsullerde, ölçüldükten ödeme zamanına kadar geçen müddet zarfında sel dolayısıyla;

b) Beyan üzerine tesbit edilen mahsullerde, beyan kontrolü bittikten sonra mahsul olgun hale gelinceye kadar geçen müddet zarfında sel, dolu, kuraklık, yangın, muzır hasarat, bulaşıcı hastalıklar gibi fevkalâde ârızalar dolayısıyla,

mahsulün en az üçte bir derecesinde ziyaa uğradığı mükellefin yazılı müracaatı üzerine sabit olduğu takdirde, ziyaa uğrayan mahsullere ait vergiler Maliye vekâletinin müsaadesiyle tamamen veya kısmen terkin olunur.

Sekizinci fasıl

Müruruzaman

MADDE 34. — Mütâakıp mahsul yılına kadar tarhedilmeyen vergiler aranmaz.

Katileştiği tarihi takip eden mali yıldan itibaren beş sene zarfında tahsil edilmeyen vergiler müruruzamana uğrar.

Dokuzuncu fasıl

Şon hükümler

MADDE 35. — Bu kanunun tatbikında kullanılacak memur ve müstahdemlere ait kadrolar İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur.

Bu kadrolara dahil ölçme ve kol memurları 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesi hükmüne tabidir.

Valiler ve kaymakamlar muntakaları dahilindeki umumî, hususî, mülhak bütçeli daire, müessese ve teşekküllerin, belediyelerin ve 3659 numaralı kanuna tabi müesseselerle teşekküllerin memur ve müstahdemlerini bu işlerde çalıştırabilirler. Bunlara görecekları munzam işler dolayısıyla kadro ücretlerinin 2/3 sine kadar ücret verilir.

Ölçme memurluklarında çalışanlara ölçtükleri mahsul miktarına göre yüz kiloda bir kurusu geçmemek üzere Maliye vekâletince tâyin edilecek nispetlere munzam bir ücret verilebilir.

Ölçme, tahmin ve kontrol ile vazifelendirilenlere yunarıda yazılı ücretlerden maada vazife sebebiyle ihtiyar edecekleri hakiki yol masrafları verilir.

MADDE 36. — Bu kanunun tatbikında fazla mesaisi görülen valilere, Maliye, Dahiliye ve Ticaret vekâletlerinin müşterek takdiri, diğer memurlardan merkez memurlarına Maliye vekâletinin ve vilâyet memurlarına valilerin tekli üzerine Maliye vekâleti ile memurun mensup olduğu vekâletin tasvibi ile bir maaşa kadar ikramiye verilebilir.

Belediyelerin mahalle işleriyle tanzif ettik-

leri kimseler ile muhtarlar ve köy ihtiyar meclisi âzasına tesbit ettikleri mahsuller üzerinden tarh olunan vergi değerinin en çok % 1 i ikramiye olarak tevzi edilir.

Kanunda yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenlerle muntakalarındaki mükelleflerin kanuna aykırı hareketlerini vazifeli memurlara vaktinde haber vermeyen mahalle işleriyle muvazaf kimselere ve ihtiyar meclisi âzasına bu ikramiye verilmez.

Bu madde mucibince ikramiyelerin ödenmesi için, katılma aynı vergilerin asılları ile zamlarının en az % 90 nispetinde tahsil edilmiş olması lâzımdır.

Bu madde hükmü Hükümetçe el konma suretiyle bedeli mukabilinde yapılan mübayaalarda fazla mesaisi görülenler hakkında da tatbik olunur.

MADDE 37. — Ölçme ve tahmin işlerinde çalışanlardan vazifelerini ihmal veya suistimal ettikleri tebeyyün edenler hakkında kanuni takibat yapılmakla beraber bunlar bir daha bu işlerde kullanılamazlar. Bu yüzden mahkûm olan vazifedarların vazifelerine mahalli mülkiye âmirince son verilerek; yenileri seçilmeye kadar, yerlerine başkaları tayin olunur. Vazifelerine bu suretle son verilen muhtar ve ihtiyar meclisi âzası ile mahalle işlerine bakan zat bu vazifelere tekrar seçilemezler.

Hazırlık cetvellerini vaktinde teslim etmeyenlerle, 15 nci maddedeki vazifeleri yapmayanlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükümleri tatbik olunur.

MADDE 38. — Bu kanuna göre aynen tahsil olunan vergilerin satış bedeliyle nakden tahsil olunacak mebalîğ, varidat bütçesinde açılacak hususi bir fasla irat kaydolunarak fevkalâde millî müdafaa masraflarına karşılık tutulur.

Bu kanunun tatbikine ait her türlü ücret ve masraflara kifayet edecek miktarı her sene Maliye vekâleti bütçesinde açılacak hususi bir fasla tahsisat kaydedilerek ödemeğe Maliye vekili mezdurdur.

MUVAKKAT MADDE 1. — Öleüarak tesbit edilecek mahsullerin 1943 mahsul yılına ait vergilerinde 13 . V . 1943 tarihli 2/19330 sayılı kararnameye göre Toprak mahsulleri ofisinde müstahsillere ait olarak bu kanunun neşrine kadar alınmış olan ekâliş cetvelleri 6 nci maddede yazılı hazırlık cetvelleri yerine geçer.

Bu kanunun neşri tarihine kadar Toprak mahsulleri ofisinde mezkûr kararnameye göre yapılan ölçü neticesinde tesbit olunan hububat miktarları mükelleflerin 1943 vergilerine esas teşkil eder. Bu suretle hesaplanacak vergiler alâkadarların ofisçe, yukarıda yazılı kararnameye göre bedeli mukabilinde satın alınan mahsullerinden mahsup edilir.

MADDE 39. — Bu kanunun tatbik şekline ait esaslar Hükümetçe tesbit edilir.

MADDE 40. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir. Şu kadar ki, 1942 ve daha evvâli rekolte senelerine ait tütünler, kanunun neşriden sonra satılsa da toprak mahsulleri vergisine tabi tutulmaz.

MADDE 41. — Bu kanun 3780 sayılı Millî Korunma kanununun tatbikine hüsnî Bahmadıgının Hükümetçe ilân edildiği Malî yılın sonunda mer'iyetten kalkar. Ancak henüz tahsil edilmemiş olan vergi ve zamların tahsiline ve başlanmış bulunan takibata devam olunur.

MADDE 42. — Bu kanunun tatbikine İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

14 . V . 1943

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	A. R. Türel	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
R. Peker		F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İh. V.
Yücel	S. Day	F. Şirmen
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	S. H. Ürgüblü	Ş. E. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
A. F. Cebesoy		C. S. Siren

MUVAKKAT ENCÜMEN DEĞİŞTİRİŞİ

Toprak mahsulleri vergisi kanunu

Birinci fasıl

Verginin mevzuu ve istisnaları

BİRİNCİ MADDE — Türkiye’de yetiştirilen ve bağlı 1 numaralı cetvelde yazılı bulunan toprak mahsulleri ile ipek kozası bu kanunda yazılı esaslara göre toprak mahsulleri vergisine tabidir.

(Hükümetin 2 nci maddesi aynen).

İKİNCİ MADDE — Aşağıda yazılı mahsuller bu vergiden müstesnadır:

A) Şehir ve kasabalarla köylerde bulunan ve bina vergisi tatbikatında bina mütemminatından sayılan avlu ve bahçelerde yetiştirilen mahsuller;

B) Bahçe ve bağlarda zatî ihtiyaçlar için yetiştirilen mahsuller;

C) Umumî, mülhak, hususi bütçelerle idare edilen daire, teşekkül ve müesseseler ile belediyelere ait olup ziraatin ıslahı ve gelişmesi için kurulan tohum istasyonlarında, nümune fidanlıklarında, meyvalıklarda, nümune tarla ve çiftlikleri ile hıra ve üretim çiftlikleri ve kombinalar işletmelerinde yetiştirilen mahsuller;

D) Umumî menfaatlere hâdim cemiyetlerin, okulların ve hastanelerin münhasıran kendi ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere yetiştirdikleri mahsuller;

E) İş esası üzerine kurumuş olan ceza ve ıslahevlerinde çalıştırılan mahkûmların yetiştirdikleri mahsuller.

İkinci fasıl

Mükellef ve teklif yeri

ÜÇÜNCÜ MADDE — Toprak mahsulleri vergisi vergiye tabi mahsullerin idrak zamanındaki sahibinden alınır.

Bu kanunun tatbikatında, arazinin ve ipek kozalarının zilyedi mahsulün sahibi sayılır.

İştirakli icar veya işletmelerde, mal sahibi ile kiracı veya ortak mahsulden aldıkları hisseler nispetinde vergi ile mükelleftirler. Ancak vergi işletmeyi idare eden den alınır. Şu kadar ki bunlardan her biri verginin ödenmesinden müteselsilen mesuldür.

(Hükümetin 4 ncü maddesi aynen).

DÖRDÜNCÜ MADDE — Toprak mahsulleri vergisi mahsulün elde edildiği kaza varidat dairesince tarholunur.

Üçüncü fasıl

Verginin matrahı ve matrahın tâyini

(Hükümetin 5 nci maddesi aynen).

BEŞİNCİ MADDE — Verginin matrahı aşağıdaki esaslara göre tâyin olunan mahsul miktarı veya kıymetidir.

ALTINCI MADDE — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri, her mahsul yılı Maliye vekâletince istihsal mıntakalarına ve mahsul nevilerine göre tâyin edilecek zamanlarda mahalle ve köylerdeki her ne-

vi istihsal yerleri ile buralardan alınacağı umulan mahsul miktarı hakkındaki malûmatı, mükelleflerin veya namlarına hareket eden kimselerin beyanına müsteniden matbu hazırlık cetvellerine kaydederler. Belediyeler ile muhtar ve ihtiyar meclisleri mükelleflerin istihsal yerleri hakkındaki beyanlarının doğruluğunu araştırmaya ve bildirilmeyen veya gizli kalan yerleri cetvelde göstermeğe mecburdurlar.

YEDİNCİ MADDE — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri hazırlık cetvellerinin bir suretini alıkoyarak aslını resmî mühür ve imzalarıyla tasdik edip 6 ncı maddeye göre tâyin edilecek müddetleri takip eden bir hafta içinde bağı oldukları varidat dairesine makbuz mukabilinde teslim ederler.

SEKİZİNCİ MADDE — Vergiye tabi mahsul miktarları, mısır ve çeltikten gayri hububatta ölçme suretiyle, diğer mahsullerde mükelleflerin kontrole tabi tutulacak beyanları üzerine tesbit olunur. İcabında, mısır ve çeltik mahsulünün miktarını ölçme suretiyle tesbit ettirmeğe Maliye vekili mezundur.

Ölçülecek mahsuller için, zaruret görülen yerlerde, 1782 sayılı Ölçüler kanunu hükümleriyle mukayyet olmaksızın, kilo istiap miktarları tesbit edilecek hacim ölçülerinin kullanılması caizdir.

DOKUZUNCU MADDE — Miktarları ölçülerek tesbit edilecek olan mahsuller için, her sene nerelerde harman ve yığın yapılacağını, harman zamanından evvel, mükelleflerin beyanına müsteniden, muhtar ve ihtiyar meclisleri bildirmeğe mecburdurlar.

Bu yerlerden başka yerlerde harman ve yığın yapılması yasaktır.

(Hükümetin 10 ncü maddesi aynen).

ONUNCU MADDE — Ölçme kolları mahalle ve köylerdeki mükelleflerin fiilen elde etmiş oldukları mahsulleri harman yerlerinde ölçmek suretiyle tesbit ederler.

9 ncü maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlerin mahsulleri buldukları yerde ölçülür.

ON BİRİNCİ MADDE — Miktarları beyan ile tesbit edilecek mahsuller için, tahmin kolları mahsulün idrakinden evvel bölgeleri içindeki mahalle ve köylerde tarla, bahçe, sergi ve böcekhaneleri gezerek mükelleflerin fiilen elde edebilecekleri mahsullerin miktarını tahmin etmek suretiyle hazırlık cetvellerindeki beyanları kontrol ederler.

Tahmin kolunun ne zaman vazifeye başlayacağı mahalle ve köylerde münasip vasıtalarla mükelleflere bildirilir.

ON İKİNCİ MADDE — Ölçme ve tahmin neticeleri, tesbit işi esnasında hazır bulunan mükellefe veya namına hareket eden kimseye imza mukabilinde bir ihbarname ile derhal tebliğ edilir. Mükellef veya namına hareket eden kimse hazır değilse, ihbarname, sahibine verilmek üzere, şehir ve kasabalarda belediyenin mahalle işleriyle tavzif ettiği kimseye, köylerde muhtara veya ihtiyar meclisine bırakılır.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ölçülecek mahsullerin ölçülünceye kadar 9 ncü maddede zikredilen yerlerden başka yerlere taşınması yasaktır.

Harman kalkacak vaziyete geldikten sonra, müstahsil ihtiyar meclisine harmanının hazır olduğunu bildirir. Bu ihbardan itibaren üç gün içinde ölçme ko-

lu gelip harmanı ölçmediği takdirde, harman ölçme memuru veya muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından biri huzuriyle ölçülür.

Ölçme memuru veya muhtar veya ihtiyar meclisi âzasından biri de gelip harmanı ölçmediği takdirde, mükellef tarafından varidat dairesine yapılacak yazılı müracaat tarihinden itibaren iki gün zarfında ölçme kolu gelmezse, mükellef harmanını bizzat ölçerek neticeyi ihtiyar meclisine bildirir.

Sel ve su baskını tehdidi halinde, ölçme memuruna veya ihtiyar meclisine bildirilmek kaydıyla, mahsul ölçülmeden evvel harman ve yığın yerlerinden müna-sip bir yere kaldırılabilir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Ölçme kolları, mahallin en büyük malmemurunun inhası üzerine vilâyetlerde vali, kazalarda kaymakam tarafından tâyin edilen bir ölçme memuru ile şehir ve kasabalarda belediyelerin mahalle işleriyle tavzif ettikleri zattan ve köylerde muhtardan veya ihtiyar meclisinin bir âzasından müte-şekkildir.

Tahmin kolları mahallin en büyük mal memurunun inhası üzerine vilâyetlerde vali, kazalarda kaymakam tarafından tâyin edilen bir memur ile ziraat odaları, yoksa vilâyet veya kaza merkezi belediye encümenleri tarafından ziraat erbabı arasından seçilen bir âzadan ve şehir ve kasabalarda belediyenin mahalle işleriyle tavzif ettiği zattan, köylerde muhtardan veya ihtiyar meclisinin bir âzasından müteşekkildir.

Her kazada, kazanın büyüklüğüne, ehemmiyetine, köy ve mahalle sayısına göre mütaaddit ölçme ve tahmin kolu teşkil olunur.

ON BEŞİNCİ MADDE — Şehir ve kasabalarda belediyeler, köylerde muhtar ve ihtiyar meclisleri vergiye tabi mahsullerin yatıştığı yerleri ölçme memurlarıyla tahmin kollarına göstermeğe, bunların isteyecekleri lüzumlu malûmatı vermeğe ve 13 ncü maddede yazılı ihbar üzerine hazır olan harmanların ölçülmesinde bulunmağa mecburdurlar.

(Hükümetin 16 ncı maddesi aynen).

ON ALTINCI MADDE — Bu fasılda yazılı hükümler, afyon, pancar ve tütün mahsulleri hakkında tatbik edilmez.

Dördüncü fasıl

Verginin nispeti

ON YEDİNCİ MADDE — Verginin nispeti, Hükümetçe Millî korunma kanu-nuna müsteniden muayyen miktarı muayyen fiyatla alınan mahsullerde % 8, diğ-erlerinde % 12 dir.

Şu kadar ki, % 12 nispetinde vergiye tabi mahsullerden herhangi birinin ver-gi nispetini icabında % 8 e kadar indirmeğe İcra Vekilleri Heyeti salâhiyetlidir.

Beğinci fasıl

Verginin tarh ve tahsili

ON SEKİZİNCİ MADDE — Bağlı iki numaralı cetvelde yazılı mahsullerin vergisi aynen, diğerlerinin vergisi nakden tahsil olunur.

ON DOKUZUNCU MADDE — Mükellefler aynen ödemeğe mecbur olduk-ları vergilerini:

a) Miktarları ölçülerek tesbit edilen mahsullerde, en geç, ölçmeyi takip eden

gün içinde muvakkat köy ambarlarına;

b) Miktarları beyan üzerine tesbit edilen mahsullerde, mahsulün nev'i itibariyle vilâyet idare heyetlerince tâyin edilecek tarihlerde teslim yerlerine;

Kendi vasıtalarıyla teslim etmeğe mecburdurlar. Şu kadar ki «a» fıkrasında yazılı vergileri mükellefler aynı müddet içinde ve 20 nci maddede yazılı nakil şartlarıyla doğrudan doğruya teslim yerlerine teslim edebilirler.

YIRMİNCİ MADDE — Aynen alınan vergilerin teslim yerleri her mahalle veya köy için en yakın ve elverişli olmak üzere tesbit edilir ve 12 nci madde mucibince mükellefe verilen ihbarnamede gösterilir.

Mükellefler vergi olarak muvakkat köy ambarına teslim ettikleri miktarları bu ambarlara teslim tarihinden itibaren iki ay içinde kendi vasıtalarıyla teslim yerlerine götürmeğe mecburdurlar. İcabında bu müddeti uzatmağa Maliye vekili mezdurdur.

Teslim yeri, köy ambarlarında toplanan mahsuller için bu ambarların bulunduğu yerden, diğer mahsuller için mahsulün toplandığı köy veya kasabadan 25 kilometreden fazla mesafede bulunduğu takdirde, fazlası için kilometre başına kiloda 2 para hesabıyla nakliye ücreti verilir.

(Hükümetin 20 nci maddesi aynen).

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Vilâyet ve kaza merkezlerinde belediye meclisleri her sene vergileri nakden alınacak mahsullerin vasati râyiç fiyatlarını takdir ederler. Belediye meclisi toplantı halinde bulunmadığı zamanlarda bu fiyatlar belediye encümenlerince takdir edilir.

Borsada kayıtlı mahsuller için takdir edilecek fiyatlar borsa vasati fiyatlarının % 95 den aşağı olamaz. Borsa bulunmayan istihsal yerlerine en yakın yerdeki borsa fiyatlarının % 95 i esas tutulur ve oraya kadar olan nakliye masrafları mahallî belediyelerce takdir olunarak bunlardan düşülür.

YIRMİ İKİNCİ MADDE — Varidat daireleri tahmin neticelerinin kendilerine tevdiinden itibaren bir ay içinde 21 nci madde mucibince takdir edilen rayiç fiyatlar üzerinden mükelleflerin vergilerini hesap ve tekâlif cetvellerini köy ve mahallelerin münasip yerlerine astırmak suretiyle ifân ederler.

YIRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Nakden alınacak vergi mahallî icaplara göre Maliye vekâletince zamanları tâyin edilecek iki müsavi taksitte tahsil olunur.

YIRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Afyon, pancar ve tütün mahsullerinin vergisi aşağıda yazılı şekillerde tarh ve tahsil olunur:

a) Toprak mahsulleri ofisi ve Türkiye şeker fabrikaları Türk anonim şirketi, satın aldıkları afyon, ve pancar mahsullerine ait vergileri mustahsillara ödeme yaptıkları sırada bunların alacaklarından kesmek suretiyle tahsil ederler.

b) Tütün mahsulüne ait vergi, tütün satıldıkça satış bedeli üzerinden hesap edilerek 3437 sayılı Tütün inhisarı kanununun 58 nci maddesinin 2 numaralı bendine tevfikân ve İnhisarlar idaresinin alacakları ile birlikte, bu idare tarafından tahsil olunur.

Bu madde mucibince her ay tevkif ve tahsil olunan vergiler ertesi ayın 20 nci günü akşamına kadar mal dairelerine yatırılır.

Altıncı fasıl

Müeyyideler

(Hükümetin 24 nci maddesi aynen).

YIRMI BEŞİNCİ MADDE — 6 ncı maddede yazılı istihsal yerleri hakkındaki malîmatı beyan etmedikleri veya eksik beyan ettikleri ölçme ve beyan kontrolü esnasında anlaşılın mükelleflerin beyan harici kalam istihsal yerlerine isabet eden vergileri % 20 zam ile tarh olunur.

YIRMI ALTINCI MADDE — a) 9 ncü maddede zikredilen yerlerden başka yerlerde harman ve yığın edilen mahsullere ait vergiler % 50;

b) 13 ncü maddeye aykırı olarak ölçülmeden evvel harman ve yığın yerlerinden kaldırılan mahsullere ait vergiler bir kat;

Zam ile tarhedilir.

«B» fıkrasında yazılı mahsullerin miktarı, mükellefin hazırlık cetvelindeki beyanı ve bulunduğu köy veya mahallenin vasatı istihsal miktarı gözönünde tutularak, ölçme kolları tarafından takdir ve 12 ncü madde mucibince mükellefe tebliğ edilir.

YIRMI YEDİNCİ MADDE — Zamanında teslim edilmeyen aynı vergiler % 25 zam ile tahsil olunur. Şu kadar ki müddeti içinde teslim yerine getirildiği halde teslim alınmadığı, İcra Vekilleri Heyetince tâyin edilecek şekiller dahilinde, mükellefler tarafından tevsih bulunduğu takdirde zam alınmaz.

Bu verginin aslı ile zamlarının tamamı veya bir kısmı aynen tahsil olunmadığı takdirde, ödenmemiş olan kısım belediyelerce tâyin edilecek râyiçler üzerinden iki kat fazlasıyla nakden alınır.

Taksit müddetleri içinde ödenmeyen nakdî vergi borçları % 10 zam ile tahsil olunur.

20 ncü maddede yazılı müddet içinde teslim yerlerine nakledilmeyen miktarlar muvakkat köy ambarlarından teslim yerlerine Hükümetçe naklettirilir ve bu nakil için ödenen masraf iki kat fazlasıyla mükelleften Tahsili emval kanununa tevfiakan tahsil olunur.

YIRMI SEKİZİNCİ MADDE — 24 ncü maddede yazılı vergileri tevkif ve tahsil etmeyen veya tahsil ettikleri vergileri vaktinde mal sandığına yatırmıyan müesseseler ve idarelerden bu vergiler % 10 zam ile tahsil olunur.

Müessese ve idareler bu zamlardan dolayı mükelleflere rücu edemezler.

(Hükümetin 29 ncü maddesi aynen).

YIRMI DOKUZUNCU MADDE — Vaktinde ödenmeyen vergi borçları hakkında Tahsili emval kanunu tatbik olunur.

Yedinci fasıl

Kanun yolları

OTUZUNCU MADDE — 11 ncü madde mucibince beyanı kontrol suretiyle tahmin edilen mahsul miktarlarına mükellefler tahmin esnasında itiraz edebilirler.

Bu itirazlar tahmin kolu tarafından derhal tesbit edilir.

Tahmin esnasında hazır bulunmayan mükellefler, her mahalle ve köyde ilk tahminin yapıldığı tarihten itibaren 5 gün içinde itirazlarını yazı ile şehir ve kasabalarda belediyelere, köylerde ihtiyar meclislerine bildirirler.

Bu madde mucibince yapılan itirazlar, mükellefin tabi olduğu kaza dahilindeki diğer bir tahmin kolu tarafından, ilk tahminin yapıldığı tarihten itibaren en geç 15 gün içinde tetkik edilerek yeni bir tahmin yapılır. Bu müddet içinde tetkik edilmeyen itirazlar şehir ve kasabalarda belediyelerce, köylerde ihtiyar meclislerince bir karara bağlanır.

İkinci tahmin kolunun, veya belediyelerle ihtiyar meclislerinin kararı katidir.

İkinci tahmin neticeleri itiraz tetkiklerinin bitmesini takibeden iki gün içinde alâkalı varidat dairesine bildirilir.

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Mükellefler 25 nci maddeye ve 26 nci maddenin (a) fıkrasına göre tarhedilen zamlarla 26 nci maddenin (b) fıkrası mucibince yapılan tarhiyata, ihbarnamenin tebliğinden itibaren on beş gün içinde itiraz edebilirler.

Bu itirazlar 3692 numaralı kanuna göre kurulmuş olan itiraz komisyonları tarafından tetkik edilerek en geç iki ay zarfında karara bağlanır.

İtiraz komisyonlarının kararı katidir.

Tarhiyattaki maddi hatalar aynı kanunun hükümleri dairesinde düzeltilir.

OTUZ İKİNCİ MADDE — İtiraz, ödeme zamanı gelmiş olan vergi asıllarıyla zamlarının tahsilini durdurmaz.

İtiraz halinde aynen ödenmesi lâzımgelen vergi zamları, itiraz neticesine kadar saklanmak üzere, köylerde ihtiyar meclisine kasabalarda belediyenin tâyin edeceği yediiemine tevdi edilir.

Mükellef isterse bu zamları muvakkat ambarlara veya teslim yerlerine de teslim edebilir.

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — a) Ölçme kolları tarafından tesbit edilen mahsullerde, ölçüldükten ödeme zamanına kadar geçen müddet zarfında sel dolayısıyla;

b) Beyan üzerine tesbit edilen mahsullerde, beyan kontrolü bittikten sonra mahsul olgun hale gelinceye kadar geçen müddet zarfında sel, dolu, kuraklık, yangın, muzır haşarat, bulaşıcı hastalıklar gibi fevkalâde ârizalar dolayısıyla;

Mahsulün en az üçte bir derecesinde ziyaa uğradığı mükellefin yazılı müracaatı üzerine sabit olduğu takdirde, ziyaa uğrayan mahsullere ait vergiler Maliye ve kâletinin müsaadesiyle zarar derecesine göre tamamen veya kısmen terkin olunur.

Sekizinci fasıl

Müruruzaman

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Mütaakıp mahsul yılına kadar tarhedilmeyen vergilerin asıl ve zamları aranmaz.

Katileştiği tarihi takip eden malî yıldan itibaren 5 sene zarfında tahsil edilmeyen vergilerin asıl ve zamları müruruzamana uğrar

Dokuzuncu fasıl

Son hükümler

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbikında kullanılacak memur ve müstahdemlere ait kadrolar İcra Vekilleri Heyetince tesbit olunur.

Bu kadrolara dahil memurlar 3656 sayılı kanunun 19 ncu maddesi hükmüne tabidir.

Valiler ve kaymakamlar mntakaları dahilindeki umumî hususi, mülhak bütçeli daire, müessese ve teşekküllerin, belediyelerin ve 3659 numaralı kanuna tabi müesseseler ile teşekküllerin memur ve müstahdemlerini bu işlerde çalıştırabilirler. Şu kadar ki Adliye memurlarının çalıştırılabilmeleri mahallî Cumhuriyet Müddeiumumilerinin muvafakatına bağlıdır.

Yukarıki fıkranın hükmü dahilinde çalıştırılacak kimselere görecekları munzam işler dolayısıyla birinci fıkra mucibince alınacak kadro ücretlerinin 2/3 sine kadar ücret verilir.

Ölçme memurluklarında çalışanlara öledükleri mahsul miktarına göre 100 kiloda bir kuruşu geçmemek üzere Maliye vekâletince tâyin edilecek nispette munzam bir ücret verilebilir.

Ölçme, tahmin ve kontrol ile vazifelendirilenlere yukarıda yazılı ücretlerden maada vazife sebebiyle ihtiyar edecekleri hakikî yol masrafları da verilir.

OTUZ ALTINCI MADDE — Bu kanunun tatbikında fazla mesaisi görülen valilere Maliye, Dahiliye ve Ticaret vekâletlerinin müşterek takdiri, diğer memurlardan merkez memurlarına Maliye vekâletinin ve vilâyet memurlarına valilerin teklifi üzerine Maliye vekâleti ile memurun mensup olduğu vekâletin tasvibi ile bir maaşa kadar ikramiye verilebilir.

Belediyelerce bu kanunda gösterilen işlerde çalıştırılmış olan kimseler ile muhtarlar ve köy ihtiyar meclisi âzasına 100 lirayı aşmamak üzere Maliye vekâletince takdir edilecek miktarda ikramiye verilir.

Belediyelerce tanzif edilmiş kimselerle muhtarlar, ve ihtiyar meclislerinden bu kanunda yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenlerle mntakalarındaki mükelleflerin kanuna aykırı hareketlerini vazifeli memurlara vaktinde haber vermiyenlere ikramiye verilmez.

Bu madde mucibince ikramiyelerin ödenmesi için, katileşen aynı vergilerin asılları ile zamlarının en az % 90 nispetinde tahsil edilmiş olması lâzımdır.

Bu madde hükmü Hükümetçe el konma suretiyle bedeli mukabilinde yapılan mubayaalarda fazla mesaisi görülenler hakkında da tatbik olunur.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Ölçme ve tahmin işlerinde vazifelerini ihmal veya suiistimal ettikleri anlaşılanlarla hazırlık cetvellerini vaktinde teslim etmekte ihmali görülenler veya 15 nci maddedeki vazifeleri yapmıyanlar hakkında kanuni tatbikat icra edilmekle beraber bunlardan muhtar ve ihtiyar meclisi âzası ile belediyelerce mahalle işlerinde tanzif edilmiş olanların vilâyetlerde vali ve kazalarda kaymakam tarafından derhal eli işten çektilir ve diğerlerinin bu kanuna göre aldıkları vazifelere son verilir. Vilâyetlerde valiler ve kazalarda kaymakamlar eli işten çektilirilen muhtarın yerine bir diğerini ve yedeği olmıyan ihtiyar meclisi âzalıklarına münasip gördüklerini vekil olarak tâyin ederler.

(Hükümetin 38 nei maddesi aynen).

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanuna göre aynen tahsil olunan vergilerin satış bedeliyle nakden tahsil olunacak mebalığ, varidat bütçesinde açılacak hususi bir fasla irat kaydolunarak fevkalâde millî müdafaa masraflarına karşılık tutulur.

Bu kanunun tatbikına ait her türlü ücret ve masraflara kifayyet edecek miktarı her sene Maliye vekâleti bütçesinde açılacak hususi bir fasla tahsisat kaydedilerek ödemeğe Maliye vekili mezundur.

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Bu kanunun tatbiki dolayısıyla kullanılacak her türlü evrak ve senedat damga ve tayyare resimlerinden muaftır.

KIRKINCI MADDE — Bu kanunun tatbik şekline ait esaslar İcra Vekilleri Heyetince tesbit edilir.

(Hükümetin muvakkat 1 nei maddesi aynen).

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Ölçülerek tesbit edilecek mahsullerin 1943 mahsul yılına ait vergilerinde 13 . V. 1943 tarihli ve 2/19930 sayılı kararnameye göre Toprak mahsulleri ofisince müstahsillere ait olarak bu kanunun neşrine kadar alınmış olan ekiliş cetvelleri 6 nei maddede yazılı hazırlık cetveleri yerine geçer.

Bu kanunun neşri tarihine kadar Toprak mahsulleri ofisince mezkûr kararnameye göre yapılan ölçü neticesinde tesbit olunan hububat miktarları mükelleflerin 1943 vergilerine esas teşkil eder. Bu suretle hesaplanacak vergiler alâkadarların ofişçe, yukarıda yazılı kararnameye göre bedeli mukabilinde satın alınan, mahsullerinden mahsup edilir.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — 1942 ve daha evvelki rekolte senelerine ait afyon ve tütünler, bu kanunun neşrinden sonra satılsa da, toprak mahsulleri vergisine tabi tutulmaz.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

(Hükümetin 41 nei maddesi aynen).

KIRK İKİNCİ MADDE — Bu kanun 3780 sayılı Millî korunma kanununun tatbikına lüzum kalmadığının Hükümetçe ilân edildiği malî yılın sonunda mer'iyetten kalkar. Ancak henüz tahsil edilmemiş olan vergi ve zamların tahsiline ve başlanmış bulunan takibata devam olunur.

(Hükümetin 42 nei maddesi aynen).

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun tatbikına, İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Hükümetin teklifine bağlı

[1] NUMARALI CETVEL

Toprak mahsulleri vergisine tabi mahsuller

1. Hububat :	Mercimek
Arpa	Nohut
Buğday	3. Diğer mahsuller :
Çavdar	Afyon (sakız)
Çeltik	Ay çiçeği
Akdarı	Kendir (tohum)
Kumdarı	Keten (tohum)
Kaplıca	Pamuk
Kuşyemi	Pancar
Mahlut	Patates
Mısır	Susam
Yulaf	Tütün
2. Bakliyat :	Kuru incir
Bakla	Kuru üzüm
Bezelya	Anteb fıstığı
Böğrülce	Fındık
Fasulya	

Hükümetin teklifine bağlı

[2] No. cetvel

Vergisi ayrıca alınacak mahsuller

a) Hububattan :	Mısır
Arpa	Yulaf
Buğday	b) Bakliyattan :
Çavdar	Bakla
Çeltik	Bezelya
Akdarı	Böğrülce
Kumdarı	Fasulya
Kaplıca	Mercimek
Mahlut	Nohut

Muvakkat encümeninin deęistirisine bağlı

[1] NUMARALI CETVEL

Vergiye tabi toprak mahsulleri

1. Hububat:

Akdarı
Arpa
Buğday
Çavdar
Çeltik
Kumdarı
Kaplıca
Kuşyemi
Mahlût
Mısır
Yulaf

2. Bakliyat:

Bakla
Bezelya
Börülece
Fasulye

Mercimek
Nohut

3. Diğer mahsuller

Afyon (Sakız)
Anteb fıstığı
Ay çiçeği
Fındık
Kendir (Tohum)
Keten
Kuru incir
Kuru üzüm
Narenciye
Pamuk
Pancar
Patates
Susam
Tütün
Zeytin

Muvakkat encümeninin deęistirisine bağlı

[2] NUMARALI CETVEL

Vergisi aynen alınacak mahsuller:

a) Hububattan:

Akdarı
Arpa
Buğday
Çavdar
Çeltik
Kaplıca
Kumdarı
Mahlût
Mısır
Yulaf

b) Bakliyattan:

Bakla

Bezelya
Börülece
Fasulye
Mercimek
Nohut

d) Diğer mahsuller:

Anteb fıstığı
Fındık
Kuru incir
Kuru üzüm
Pamuk
Zeytin